

туації $h < 1$ управленческие рекомендації зеркально протилежні: суб'єкту господарства необхідно нарощувати фондовооруженість живого праці.

Оптимальна фондовооруженість (9) і виведена на її основі предельна норма заміщення ресурсів $h = 1$ можуть служити додатковими корисними характеристиками при застосуванні CES-функції в процесі економіко-статистичного аналізу виробництва на підприємствах України.

Перелік посилань:

1. Клейнер Г. Б. Производственные функции : теория, методы, применение / Г.Б. Клейнер. – М.: Финансы и статистика, 1986. – 239 с.
2. Вітлінський В. В. Моделювання економіки : Навч. посібник / В. В. Вітлінський. – К. : КНЕУ, 2003. – 408 с.
3. Производственные функции [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://i.kpi.ua/podladchikov/-menu=micro-firm-2-.htm>
4. Казакова М. В. Анализ свойств производственных функций, используемых при декомпозиции экономического роста / М. В. Казакова. – М., 2013 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <ftp://ftp.repec.org/opt/ReDIF/RePEc/rnp/wpaper/31.pdf>
5. Винн Р. Введение в прикладной эконометрический анализ / Р. Винн, К. Холден. Пер. с англ. С.А. Николаенко. – М. : Финансы и статистика, 1981. – 294 с.
6. Економетрія : [навч. посіб. / за ред. А. Ф. Кабака, О. В. Проценка]. – Одеса : НМЦО-ОДЕУ, 2003. – 562 с.
7. Янковий В. О. Прогнозування зони безбитковості інвестицій у хлібопекарську промисловість за допомогою виробничої функції / В. О. Янковий // Вісник соціально-економічних досліджень. – Одеса. – 2006. – № 22. – С. 410-414.
8. Черевко Є. В. Оптимальна фондоозброєність та початковий капітал / Є. В. Черевко // Вісник соціально-економічних досліджень. – Одеса. – 2007. – № 26. – С. 359-365.
9. Янковий В. О. Гранична норма заміщення CES-функції в умовах оптимальної капіталоозброєності / В. О. Янковий / Матер. міжнар. науково-практичної конф. «Перспективи розвитку економічної системи в умовах нестабільності». – Дніпропетровськ, 4-5 вересня, 2015. – С. 56-59.
10. Янковий В. О. Оптимальна фондоозброєність і заміщення ресурсів у рамках CES-функції / В.О. Янковий // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». – 2015. – Вип. 2 (46). – С. 272-276.

Стаття надійшла: 05.12.2015 р.

Рецензент: д.е.н., доц. Горюхів Д.А.

УДК 339.13

JEL Classification: G38, O32

ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕВАГ, НЕДОЛІКІВ ТА ПРОБЛЕМ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ КОРПОРАЦІЙ

Посохов І.М., д.е.н., доцент

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Анотація. Важливою умовою ефективного розвитку економіки кожної країни є розвиток інновацій. Діяльність корпорацій пов'язана з науково-технічним прогресом та інноваціями. Великі корпоративні структури мають порівняно більшу схильність до розвитку інновацій, про це свідчать їх величезні розміри асигнувань на наукові дослідження, висока патентна активність і відповідно різноманітність розроблених ними суттєво нових товарів. Це не дивно, тому що вони створені, зазвичай, на базі вітчизняних великих підприємств добувної промисловості, машинобудування, енергетики, агропромислового комплексу, харчової промисловості, для яких стимулювання інновацій – не тільки умова підвищення конкурентоспроможності, а й технологічна необхідність.

Предметом статті є процес дослідження інноваційного розвитку корпорацій. Метою статті є дослідження переваг, недоліків та проблем інноваційного розвитку сучасних корпорацій. З метою одержання результатів наукового дослідження під час роботи використано методи: порівняння, аналіз, синтез.

В якості наукового результату автором виокремлено фактори, які суттєво стримують інноваційний розвиток вітчизняної економіки, основні недоліки інноваційного та технологічного розвитку корпорацій в ключових секторах економіки, невирішеність яких негативно впливає на розвиток вітчизняного інноваційного потенціалу вітчизняних корпорацій та проблеми інноваційного розвитку сучасних корпорацій.

цій. Практичне значення результатів наукового дослідження полягає в тому, що основні положення та отримані результати роботи можуть бути впроваджені у практичну діяльність та практику управління сучасних корпорацій.

Ключові слова: інновації, інноваційний розвиток, інноваційна економіка, корпорація, недоліки, переваги, промислово-фінансова група.

STUDY OF ADVANTAGES, DISADVANTAGES AND PROBLEMS OF MODERN CORPORATIONS' INNOVATIVE DEVELOPMENT

Dr. Ihor Posokhov, DS in Economics, Associate Professor
National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute"

Summary. *The most important condition for effective economic development of each country is innovation development. The activity of business corporations is linked to scientific and technological progress and innovation. Large corporate structures are relatively more prone to the development of innovation, evidenced by the huge size of their allocations for research, high patent activity and a variety of significant new products developed by them. This is not surprising because they are usually created on the basis of large national extractive industry, engineering, energy, agriculture, food industry, for which stimulating innovation is not only a condition for competitiveness, but also technological need.*

The subject of the article is the process of study of corporations' innovative development. The article is to study the advantages, disadvantages and problems of modern corporations' innovative development. To obtain the results of scientific research while working, comparison, analysis, synthesis methods were applied.

As a scientific result, author singles out factors that significantly hinder the innovative development of the national economy, main disadvantages of innovation and technological development of corporations in key sectors of economy, that, being unresolved, have negative impact on the innovative capacity of national corporations and problems of modern corporations innovative development. The practical significance of the scientific research results is that main provisions and received results of work can be implemented in practical activity and practical management of modern corporations.

Keywords: *innovations, innovative development, innovative economy, corporation, disadvantages, advantages, industrial and financial group.*

Постановка проблеми. Важливою умовою ефективного розвитку економіки кожної країни є розвиток інновацій. Корпорації визначають розвиток сучасної світової економіки. Великі корпорації забезпечують технологічний прогрес, економічне зростання та соціальну захищеність громадян в розвинених країнах; особливо вагомі їх позиції в наукомістких, інфраструктурних та сировинних галузях економіки. Корпорації зробили суттєвий внесок у науково-технічну революцію, кардинально змінивши характер розвитку світової економіки та структуру міжнародного обміну. Великі корпорації, як підприємства з обмеженою відповідальністю, реалізували масштабні індустріальні проекти з перетворення вхідних ресурсів у більш цінні продукти на виході, досягнувши поліпшення рівня життя населення. Сьогодні корпорації як і раніше є провідними агентами і флагманами науково-технічного прогресу. Про це свідчать їх величезні розміри асигнувань на наукові дослідження, висока патентна активність і відповідно різноманітність розроблених ними суттєво нових товарів. Враховуючи агресивну інноваційну стратегію корпорацій США, Китаю, Японії, ЄС та Росії на світовому ринку інтелектуальної продукції, актуальною є проблема нарощування інноваційного потенціалу вітчизняних корпорацій. Це актуалізує пошук шляхів розвитку вітчизняної інноваційної політики, розробки та удосконалення механізмів її державної підтримки, ефективного поєднання сучасної інноваційної політики з інноваційною діяльністю вітчизняних та міжнародних корпорацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню інноваційного розвитку вітчизняної економіки та інноваційних процесів промислових підприємств присвячено наукові публікації закордонних і вітчизняних вчених: В. Вишневського, П. Перерви, А. Пересади, С. Поважного, Р. Фатхутдінова, Ю. Яковця.

Невирішені складові загальної проблеми. Проте, існує потреба в подальших наукових дослідженнях переваг, недоліків та проблем інноваційного розвитку сучасних корпорацій – флагманів інноваційного розвитку.

Формулювання цілей статті. Основною метою цієї статті є дослідження переваг, недоліків та проблем інноваційного розвитку сучасних корпорацій, в контексті виокремлення факторів, які суттєво стримують інноваційний розвиток вітчизняної економіки,

основних недоліків інноваційного та технологічного розвитку корпорацій в ключових секторах економіки та проблем інноваційного розвитку сучасних корпорацій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Діяльність корпорацій пов'язана з науково-технічним прогресом та інноваціями. Ринок інноваційних технологій займає приблизно 25% світового виробництва і оцінюється в 6-7 трлн. дол. Фахові навчені менеджери, оцінюють технологічний і комерційний потенціал новинок і сприяють їх швидкому впровадженню на ринок.

В умовах постіндустріальної економіки роль головного ресурсу – знань та інформації – ще більше зростає. Наука перетворилася в «індустрію відкриттів». Стало економічно доцільно створювати виробництво на базі нових наукових ідей, тому що сучасна техніка дуже швидко втрачає імідж унікальності.

Конкурентні переваги великих корпорацій перед дрібними і середніми господарюючими ринковими суб'єктами є в тому, що вони мають суттєві можливостями з розробки і налагодження в значних масштабах і в стислі терміни виробництва нових видів продукції.

Інноваційні переваги розвитку сучасних корпорацій потребують особливої уваги, тому що низька інтенсивність інноваційних процесів є суттєвим недоліком розвитку економіки нашої країни.

До інноваційних переваг корпорацій (промислово-фінансові груп) слід віднести:

– по-перше, діючи в рамках корпорацій фірми-інноватори мають різнобічну підтримку інших учасників корпорацій, що дозволяє їм подолати деякі труднощі виходу на ринок. Нові товари і технології – результат довгострокових випробувань та коригувань за підсумками різних витратних стадій інноваційного процесу, що здійснюють різні учасники корпорацій. Взаємодія між ними забезпечує пристосування до нової інформації, що призводить до поліпшення якості суттєво нових продуктів і технологій, а також знижує інноваційний ризик;

– по-друге, корпорації діють у фактично відособлених широких сегментах індустріальних ринків, як технологічних (технології подвійного призначення), так і продуктових та мають монопольний доступ до інформаційних ресурсів;

– по-третє, корпорації здатні створювати та підтримувати відносно масовий і стійкий попит на принципово нову продукцію в період її освоєння, коли рівень витрат виробництва прямо залежить, від обсягів виробництва товарів і реалізації цієї продукції;

– по-четверте, в рамках корпорації полегшується фінансування інновацій, і це є однією з найважливіших їх переваг. Наявність у складі корпорацій фінансово-кредитних організацій забезпечує досягнення стратегічних переваг, що пов'язані з підвищенням мобільності розвитку і можливістю реалізації технологічного потенціалу корпорації. Банки приймають участь в прибутках фірм-інноваторів і фірм-споживачів нової продукції, такі корпорації отримують серйозні конкурентні переваги в інноваційній сфері [1, с. 27-29].

Проте, поряд з існуючими перевагами корпорації мають і цілком відчутні недоліки. Корпорації мають широкий простір для окремих зловживань. Існує розрив між функцією власності та функцією управління. Дрібні і середні власники не завжди володіють необхідною інформацією для здійснення дієвого контролю. У корпорації відбувається розмивання прав власності, оскільки можливості контролю над діяльністю менеджерів послаблюються. Зазвичай, власники контрольного пакета акцій можуть здійснювати контроль лише за топ-менеджерами корпорації. Проте, такі зловживання можливі лише в певних межах, тому що їх стримує сам ринок, тому що існує загроза «поглинання» даної корпорації іншою і повної зміни менеджменту корпорації.

Іншим великим недоліком діяльності сучасної корпорації є подвійне оподаткування, тобто частина доходу корпорації, яка виплачується акціонерам у вигляді дивідендів, спочатку оподатковується як прибуток корпорації, а потім як частина доходу власників акцій.

Корпорація сьогодні є домінуючою формою бізнесу, причому вона вже не існує в рамках окремих держав. Світ вільної конкуренції та торгівлі у все більшій мірі заміщується світом транснаціональних корпорацій (ТНК), які поділили між собою більше третини ринку праці, половини ринку капіталу, біля двох третин загального обсягу продажів наукомісткої продукції і основну масу фінансового капіталу, тому слід звернути увагу на розробку та використання інновацій та нових інформаційних технологій [2, с. 54].

Корпоративна форма бізнесу для вітчизняної економіки – явище порівняно нове,

і виникла вона як відповідь на певні вимоги часу, обумовлені її перевагами, в порівнянні з іншими організаційно-правовими формами підприємств високотехнологічних галузей промисловості.

Перспективи переходу від сировинної до інноваційно-орієнтованої економіки цілком справедливо пов'язуються з діяльністю корпорацій, здатних виробляти наукоємну, конкурентоспроможну, високотехнологічну, продукцію. Проте результати економічної модернізації залишаються не настільки вражаючими, особливо порівняно з іншими країнами, що розвиваються (Китаєм, Бразилією, Індією, тощо) [3-5].

Виокремлено фактори, які суттєво стримують інноваційний розвиток вітчизняної економіки. У їх числі – деформована структура джерел фінансування інноваційної діяльності; низька частка амортизаційних відрахувань, що в основному використовуються не за призначенням; орієнтація підприємств на вирішення поточних, а не стратегічних завдань сучасного розвитку; відсутність на державному рівні інституційної системи стимулювання інноваційних компаній.

Аналізуючи проблеми інноваційного розвитку корпорацій в економіці України, слід зазначити, що в умовах сучасної глобалізації, їх рішення не можливо в умовах ізоляції від зовнішнього світу. Науково-технічний прогрес – інтернаціональний. З його розвитком постійно зростають обсяги необхідних фінансових та інтелектуальних інвестицій, і зазвичай жодна з держав не в змозі самостійно забезпечити технологічні прориви з метою завоювання ринків. Крім того розвинена ринкова економіка передбачає розвиток інноваційного попиту, шляхом постійного розширення ємності внутрішнього ринку та доступу до ринків інших країн [6-10]. Тому суттєве значення для країни має розвиток кооперації із зарубіжними країнами, участь в міжнародних проектах, стимулювання зростання обсягу іноземних інвестицій в сферу високотехнологічних галузей промисловості.

Досвід країн Центральної та Східної Європи свідчить, що політика стимулювання прямих іноземних інвестицій сприяє ефективному розвитку економіки, рівня конкурентоспроможності та експорту високотехнологічної продукції. Якісний прорив у залученні іноземних інвестицій у вигляді грошей і технологій в таких країнах, як Чехія, Польща та ряді інших, дозволив їм відносно швидко інтегруватися в глобальну світову економіку.

Недостатній для ефективного розвитку рівень прямих іноземних інвестицій в економіку країни на душу населення пояснюється, відносно високим рівнем ризиків – політичних, економічних, податкових. Крім того, залучення великих інвестицій для модернізації та створення наукомістких галузей матеріального виробництва, з метою підвищення конкурентоспроможності продукції – складна задача, оскільки світові ринки індустриальної продукції, зазвичай, добре структуровані, близькі до насичення і не мають високих темпів розвитку.

Проте, ми вважаємо, що вирішення цієї проблеми для вітчизняних корпорацій полягає в руслі активної інтеграції в міжнародні технологічні ланцюжки транснаціональних корпорацій (ТНК), які здатні принести в Україну прямі інвестиції, сучасні технології, відкрити доступ на закриті ринки високотехнологічної та наукомісткої продукції, оскільки, переважна частина сучасної міжнародної торгівлі – це внутрішньо фірмовий оборот ТНК.

В цілому, слід виокремити такі основні недоліки інноваційного та технологічного розвитку корпорацій в ключових секторах економіки, невирішеність яких негативно впливає на розвиток вітчизняного інноваційного потенціалу вітчизняних корпорацій:

- відсутність системної, чітко структурованої законодавчої бази для здійснення всіх стадій інноваційної діяльності корпорацій, для заходів її державної підтримки, шляхом прямих (бюджетне фінансування) і непрямих (податкові преференції, державні гарантії) механізмів, нормативно-правової бази, яка регулює взаємовідносини між суб'єктами інноваційної інфраструктури;

- істотне відставання рівня технологічного розвитку вітчизняної економіки від країн-лідерів, у першу чергу обумовлене існуючою системою технологічної багатокладності вітчизняної економіки та виробництвом, що відноситься до відсталих технологічних укладів;

- дуже низький платоспроможний попит з боку реального сектору економіки на передові технології, що є перспективними з точки зору їх комерційного використання, відсутність сформованого ринку інноваційної продукції;

- існуюча невідповідність між потребами у технологічній модернізації, що обумовлені стратегічними цілями розвитку України і існуючим (та відкладеним) попитом вітчизняних корпорацій на технології і технологічну модернізацію;

- невідповідність сучасної структури і темпів стимулювання вітчизняного сектора інноваційних досліджень та розробок потребам технологічної модернізації та вирішенню завдань з завоювання технологічного лідерства;

- недоліки науково-технологічної політики, в тому числі недостатній облік при її впровадженні і реалізації світових тенденцій в галузі стимулювання науки, техніки і технологій;

- нерозвиненість спеціальних фінансових механізмів підтримки елементів інноваційної інфраструктури, інноваційного підприємництва і самостійних інноваційних проектів: фондів венчурного фінансування, спеціальних фінансових механізмів підтримки фірм на етапі їх стрімкого зростання, сертифікованих оцінювачів фірм та інтелектуальної власності, запровадження механізмів страхування інноваційних інвестицій, лізингу високотехнологічного обладнання і приладів;

- відсутність дієвих механізмів реалізації державних пріоритетних напрямів стимулювання науки і технологій, велика кількість наукових організацій, що розраховують на відповідну підтримку держави. Наслідком є не завжди ефективне використання коштів держави і недофінансування досліджень в провідних галузях економіки та науки, що дозволяють забезпечувати конкурентоспроможність економіки країни та вітчизняних корпорацій на світовому ринку;

- відсутність ефективної координації науково-дослідних робіт, що фінансуються органами виконавчої влади, це зазвичай перешкоджає як консолідації фінансових та організаційних ресурсів для реалізації великих науково-дослідницьких проектів, так і інвентаризації та впровадженню в господарський обіг результатів науково-технічної діяльності, що отримані за рахунок бюджетного фінансування, в суміжні галузі реального сектора економіки;

- слабкість коопераційних зв'язків між науково-дослідними організаціями і промисловими підприємствами корпорацій;

- недостатня розвиненість існуючих форм інноваційного менеджменту та комерціалізації інновацій (на ринку науково-технічної продукції);

- недостатня інноваційна активність провідних промислових підприємств та корпорацій, економічними факторами, стримуючими інноваційну активність підприємств реального сектора економіки є низький інноваційний потенціал, висока вартість впровадження інновацій, брак власних фінансових коштів, економічні та політичні ризики і тривалі терміни окупності проектів;

- недостатня інформаційна прозорість інноваційної сфери, брак інформації про нові технології і можливі ринки збуту інноваційного продукту та відомості для реальних інвесторів і фінансово-кредитних організацій про об'єкти інвестування капіталу з потенційно високою прибутковістю;

- низька інноваційна культура вітчизняного населення.

Бар'єрами на шляху впровадження інновацій є недостатній рівень наукоємності ВВП, високі податки на суб'єкти інноваційної діяльності.

Ці бар'єри і сучасні недоліки інноваційного розвитку корпорацій в сукупності дозволяють виокремити системну проблему: темпи стимулювання, структура та рівень науково-технічних досліджень в країні не відповідає потребам національної економіки та її структурної перебудови і підвищенню конкурентоспроможності, тобто отримані результати інноваційних досліджень не завжди користуються попитом на інноваційному ринку і мають практичне впровадження в економіку через дисбаланс ланок науково-інноваційного комплексу та низької сприйнятливості до інновацій вітчизняних підприємств та організацій. Вирішення цієї системної проблеми, як показує зарубіжний і вітчизняний досвід та власні дослідження автора, можливо лише шляхом формування системи стимулювання розвитку сучасної національної інноваційної економіки ринкового типу, шляхом стимулювання інноваційного розвитку корпорацій.

Далі виконаємо дослідження проблем інноваційного розвитку сучасних корпорацій. Перше місце за актуальністю займає кадрова проблема. У першу чергу, слід звернути увагу на проблему наукових співробітників та інженерно-технічних працівників. Наукові кадри України старіють: понад 50% – у віці понад 50 років, країна має недостатню кількість докторів і кандидатів наук віком до 50 років для вирішення актуальних завдань інноваційного розвитку вітчизняної економіки. Оплата праці наукових співробітників і викладачів вищих навчальних закладів, які отримали вчений ступінь перебуває на дуже низькому рівні, також в Україні, практично відсутній ринок інтелектуальної власності, тому є актуальною проблема еміграції науковців і висококваліфікованих вітчизняних фахівців у розвинені

країни. Сучасний кризовий стан економіки України, падіння економічного виробництва, рівня прибутку корпорацій, високий рівень інфляції та, відповідно, знецінення заробітних плат співробітників корпорацій актуалізує цю проблему.

Другою з найважливіших проблем інноваційного розвитку корпорацій є проблема організації їх діяльності, або проблема управління. Аналіз діяльності низки корпорацій дозволяє визначити: все більшу актуальність набуває якість управління. Кваліфікація менеджера, керівника стає найважливішим фактором підвищення ефективності інноваційного управління в вітчизняних корпораціях, менеджер має віртуозно володіти всім набором інструментів управління. Звичайно, проблема якісного управління вирішується запрошенням іноземних висококваліфікованих менеджерів і постійним підвищенням кваліфікації персоналу. Проте, все більше відчувається брак управлінців високого рівня, тому що вони потребують високу оплату праці. Підвищення кваліфікації ж персоналу зазвичай є не завжди ефективним.

Третьою проблемою інноваційної діяльності корпорацій є те, що економіці інновацій властива своя форма та структура накопичення і особливі критерії оцінки ефективності, вона має високі ризики і потребує довгострокового кредитування, яке не з'явиться без існування як мінімум двох вихідних умов: довіри інвесторів до державної влади та керівництва корпорацій і чітко сформульованої стратегії розвитку інноваційної політики.

Висновки. Розвиток інновацій та розробка інноваційної продукції, насамперед, в корпоративному секторі є головним фактором успіху в умовах глобалізації. Це відбувається через те, що в наш час швидко скорочується життєвий цикл товарів та послуг, різко загострюється конкуренція, підвищуються вимоги споживача до продукції. Щоб вижити в умовах загострення конкуренції необхідно безперервно покращувати і перетворювати свої продукти, удосконалювати виробничі та управлінські процеси, тобто для вітчизняних корпорацій інновації стають не тільки критерієм конкуренції, але й умовою виживання на ринку.

Великі корпоративні структури мають порівняно більшу схильність до розвитку інновацій, про це свідчать їх величезні розміри асигнувань на наукові дослідження, висока патентна активність і відповідно різноманітність розроблених ними суттєво нових товарів. Це не дивно, тому що вони створені, як правило, на базі вітчизняних великих підприємств добувної промисловості, машинобудування, енергетики, агропромислового комплексу, харчової промисловості, для яких стимулювання інновацій – не тільки умова підвищення конкурентоспроможності, а й технологічна необхідність. В сучасних умовах навіть великі корпорації не завжди здатні розробляти принципово нові продукти або технології, не використовуючи фінансову підтримку інших корпорацій і банків, та інші форми кооперації.

Сучасний інноваційний процес корпорацій демонструє єдність технологічних, організаційних і соціальних інновацій, під час яких формується нова модель розвитку персоналу корпорацій, яка орієнтована на підготовку висококваліфікованого персоналу, інтегрованого в систему промислового виробництва, що містить: безперервність навчання і підвищення кваліфікації; гнучкість робочої сили та організації праці; делегування відповідальності топ-менеджерами низовій ланці управління, партнерські відносини між підприємствами корпорації та партнерами.

Для розвитку інноваційних процесів вітчизняних корпорацій потрібний синхронний розвиток всіх трьох складових інноваційного циклу – академічної науки, прикладної науки (технологічних знань) та впровадження нових технологій в промислове виробництво, шляхом по-перше, пріоритетного фінансування фундаментальних і прикладних досліджень, по-друге, створенням правового поля для захисту інтелектуальної власності, по-третє, сприятливого середовища для розвитку вітчизняних корпорацій в умовах глобалізації, отже затримка в розвитку одного з елементів інноваційного циклу здатна сповільнити розвиток двох інших.

В якості наукового результату автором виокремлено фактори, що суттєво стримують інноваційний розвиток вітчизняної економіки, основні недоліки інноваційного та технологічного розвитку корпорацій в ключових секторах економіки, невирішеність яких негативно впливає на розвиток вітчизняного інноваційного потенціалу вітчизняних корпорацій та проблеми інноваційного розвитку сучасних корпорацій.

Перелік посилань.

1. Поздняков Ю.Н. Корпоративные структуры как финансовый источник активизации инновационной активности. / Ю.Н. Поздняков // Вопросы предпринимательства Вестник Академии. – 2009. – № 2. – С. 27-29.

2. Ленчук Е. Инвестиционные аспекты инновационного роста : мировой опыт и российские перспективы / Е. Ленчук, Г. Власкин. – М.: Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2009. – 130 с.
3. Посохов І.М. Порівняльна характеристика моделей корпоративного управління в ринковій економіці: переваги та недоліки / І.М. Посохов // «Бізнес Інформ». Харківський національний економічний університет. – 2012. – № 7. – С. 157-159.
4. Посохов І.М. Модель корпоративного управління України: становлення, особливості, основні напрямки подальшого розвитку / І.М. Посохов // Вісник НТУ «ХПІ». Збірник наукових праць. Тематичний випуск: «Технічний прогрес і ефективність виробництва». – Харків: НТУ «ХПІ». – 2012. – № 25. – С. 175-183.
5. Каракай Ю. Роль держави у стимулюванні інноваційної діяльності / Ю. Каракай // Економіка України. – 2007. – № 3. – С. 14–21.
6. Процаликіна А. Інноваційна діяльність в Україні та основні напрямки її активізації / А. Процаликіна // Економічний простір. – 2010. – № 3. – С. 90–98.
7. Челомбітько Т.В. Розвиток фінансово-промислових груп в національній економіці / Т.В. Челомбітько // Проблеми економіки. – 2012 – № 4. – С. 40-43.
8. Захарченко В.І. Інноваційне розвиток в Україні: наука, технологія, практика : монографія / В.І. Захарченко, Н.Н. Меркулов, Л.В. Ширяєва. – Одеса: «Печатний дім», «Фаворит». – 2011. – 598 с.
9. Шарко М.В. Управление развитием инноваций в промышленном производстве: монография / М.В. Шарко – Херсон: Олди-плюс, 2010. – 448 с.
10. Ілляшенко Н.С. Організаційно-економічні засади інноваційного маркетингу промислових підприємств : монографія / Н.С. Ілляшенко. – Суми : Сумський державний університет, 2011. – 192 с.

Стаття надійшла: 07.12.2015 р.

Рецензент: д.е.н., доц. Горовий Д.А.

УДК 004:338

JEL Classification C 880

ТЕОРЕТИКО-СИСТЕМНЫЕ ОСНОВЫ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ УСТОЙЧИВОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Ревенко Д.С., к.э.н., доцент

Лыба В.А., к.э.н., ассистент

Ткачук В.В.

Национальный аэрокосмический университет им. Н. Е. Жуковского

«Харьковский авиационный институт»

Аннотация. В статье рассмотрены теоретико-системные основы категории «экономическая устойчивость предприятия». Указано, что в современных условиях хозяйствования все больше внимания уделяется вопросам, связанным управлением и обеспечением экономической устойчивости предприятия. Отмечено, что в настоящее время исследователи занимаются совершенствованием терминологического аппарата, разработкой интегральных моделей экономической устойчивости предприятия, а формированию теоретико-системных подходов к данной категории уделяется недостаточно внимания. Дана классификация групп экономической устойчивости предприятия, а именно: видимая, групповая, адаптивная устойчивость первого рода, адаптивная устойчивость второго рода и отложенная устойчивость. Отмечено, что в наиболее общем виде экономическую устойчивость предприятия определяют три основных фактора: экономический рост; экономическое равновесие; уровень менеджмента, обеспечивающий гармоничное развитие предприятия в процессе его деятельности. Сформулированы принципы исследования, оценки и прогнозирования экономической устойчивости предприятия. Отмечено, что современный анализ устойчивости социально-экономических систем часто оперирует понятием «структурная устойчивость». Особенность такого подхода – анализ семейства траекторий, «близких» к стандартной схеме, т. к. структурная устойчивость характеризует качественное сходство различных систем при изменении разных параметров. Рассмотрено перспективное направление исследования - квазустойчивость. Выделены основные направления повышения экономической устойчивости предприятий, а именно: повышение эффективности использования производственных ресурсов, обеспечение устойчивого финансового состояния, улучшение структуры активов, а также стабильное развитие мощности предприятия в условиях динамично развивающейся внешней среды.

В выводах к статье указано, что при учете главных факторов, можно составить перечень показателей и разобрать соответствующий метод оценки экономической устойчивости предприятия. Обеспечение экономической устойчивости требует от предприятий прогнозирования и всестороннего